

TORONTÁL

VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelen:

Hetente egyszer, csütörtökön.

A szerkesztő lakása:

„Pestvárosánál” 6-ik szám alatt.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 ft. | Félévre 3 ft. | Negyed évre 1 ft. 50 kr.

Hirdetések és mellékletek — utóbbiak a kincstári illetékek együt 1 ft. 50 krral számítva — minden nyelven fölvetetnek a kiadó hivatalban. Kérlek az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hirdetések díjai:

a háromhasabos pettsors első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes beigtatásért 30 kr.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskereken, hová az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

N.-Beeskerek, márczius 17.

Többször volt alkalmunk részt venni a színházi próbákban, midőn a primadonna bundába burkolva kezén muffal mondta illetőleg mormogta el szerepét az előtte álló szerelmmel szemközt, a ki sáros nagy eszímában be valija hogy boldogtalan leend, ha kezét el nem nyeri. Ott a rendező perel, amott az igazgató utasítja rendre a próbát zavaró esztalan színésznőt, emitt fel s alá járkál egy öreg színész szereppel kezében s várja a pillanatot midőn ő is sorra kerül, s mind ezen rendtelenség történik egy kétes világitás mellett, anélkül hogy a kárpit legördülése jelezné a jelenet vagy felvonások végét és újabb kezdetét.

Este fényes világitás mellett, pompásan bebutorozott szobát ábrázoló színpadon ott látjuk a primadonnát paglagon ülve fényes öltözékben, hőszin válla, hatyu nyaka kellemes benyomást tesznek a nézőre, csengő hangja szerepének hü előadása, a művészies de a természethez hü mozdulata elragadtatja a közönséget, a szerelmes mint deli ifjuban nem ismeri a közönség a sáros nagy csizma hősét, a rendező láthatatlanul működik, a darab oly hü képét tünteti elő a természetnek, hogy az ember élvez, tanul, okul, és az erkölcsökben gazdakszik, és azon csudalkozik, hogy a próba zajából mily fényes és sikerült művészies előadás lön.

Minden hasonlat sántikál ugyan, de nem tehetünk róla, mi a folyó évi február 3-ka és márczius 3-ik napja közötti budapesti eseményeket színházi próbákhoz hasonlítjuk.

Az országgházban szólott báró Senyey, Tisza Kálmán február 3-án monddta el a momentuosus, és a haza sorsára döntőleg ható beszédét s belátva a haza súlyos állapotát, belátva a helyzet tarthatlanságát, programot mondtak, és a pártok állása inogni kezdett, lett sűrű forgás, értekezés, tanácskozás, s mi mint szerény nézők kétségbe esve olvastuk a lapokból a napi híreket, de nem tudtunk rajtuk eligazodni nem tudtunk megítélni mily vége leend mindezeknek.

Ott volt Bittó az áldozat kész hazafi, az önzetlen kormánygeplót, hogy azt más kezek vezessék és ügyünket szerencsésb kimenetelben részesítsék.

Amott Ghyczy a nagy hazafi elmondotta véleményét, és tárczáját letette.

Zugolódott a Deákpárt, mozgott a balközép, duzzogott a szélső bal és a zavar nőttön nőtt, a világitás kétes volt, és nekünk lajksoknak nem lehetett ki-venni, mit fog szólni a pártok látszólagos felbomlása, mily eredményre vezetend a pártok közötti értekezés, és milyen leend az új párt és a kormány, mely a pártok fusiója következtében keletkezend.

Eljött a nap a korona döntött, világgossá lön, és előtűntünk van a két nagy pártból alkotott hazai „szabadelvi párt”, s az e pártból keletkezett a kormány, mely kezébe vette a közügy igazgatását vezetését, és mely programszerűen megjelölte az utat, melyen haladni szándékszik, hogy viszonyainkat rendezze, és a belreformok eszközése által a haza jövőjét biztosítsa. Az ősz Wenckheim báró, daczára gyengélkedésének vállalkozott a kabinet alakítására, és Tisza Kálmán hazánk böles fia, az élesezű államférfiu kezébe vette a belügyi tárczát, hol a belreformok terén létesítse azt, a mitől a haza jövője, államiságunk fenállása függ.

Az ország minden részén, vidékén örömmel üdvözölketik a nagy pártok fusiója, és a megyékben és városokban sietnek a pártok tagjai egymásnak kezét nyujtani, hogy felejtve a multat, és a haza boldogságát tartva szemelőtt egyesüljenek egy zászló alá, késznek nyilat-

kozván, támogatni és istápolni a hazafias kormányt.

Minő leend a kormány jövőbeni eljárása? mily siker fogja koronázni működését? azt a jövőnek titok fátyola fedi; nem is szándékunk a kormány dicséretére kelni ki, és lánzsát törni mellette, vagy éles kritikával illetni egyes tagjait, mi csak a pártok fusiójáról szólnunk.

Roppant horderejűnek tartjuk a két nagy párt közötti fusiót, s nem csak örömmel üdvözöljük azt, hanem alkalmazva megyénk állapotára nálunk lét-kérdésnek tekintjük.

E megyében éles ellentétben állottak eddig a pártok, és a társadalom igen nagyon érezte ez állapotot; mert barát barát ellen, rokon rokon ellen, testvér testvér ellen nem csak a zöld asztalnál állott ellenségként, hanem a családi életbe ültette át a gyűlöletet, és a hol szerét tehette, megbuktatta ellenfelét, erkölcsi-leg, vagyonilag tönkre tette, csak hogy politikai ellenen boszút állva ezt utjából eltávolítsa.

Nagyon érezzük ezen visszás állapot sulyát, láttuk mennyire vitt bennünket a politikai viszálykodás, és ideje hogy azon változtassunk.

Legyünk tehát a hazafiságban önzetlenek, legyünk a politika terén méltányosak, kövessük nagyjaink szép példáját, és feladva a mult időkben egymásnak okozott keserűséget, nyujtsunk jobbot a kibékülésre, hiszen nem egyesek üdvéről, de a haza jövőjéről van szó, és a nép csak akkor fog áldani, ha nem a viszályban hanem az egyelérés és testvéres, működésben keressük az eszközt a cél elérésére.

Tömöröljünk egy zászló alá, ezen pedig legyen írva „a haza mindenek felett.”

FONTOS ÜGYEK.

Tisza Kálmán belügyminister debreczeni választóíhoz következő levelet intézett: „Tisztelt választók! Teljes igyekezettel oda töreksem ugyan, hogy teendőim sokasága daczára t. választóim között személyesen lehessen megjelenni szerencsém, de addig is, míg ez megtörténhetik, óhajtok jelen soraim által nyilatkozni azok előtt, kik már annyiszor tiszteltek meg bizalmukkal.

Állásomat jeleztem, nézeteimet a helyzetéről kifejeztem febr. 3-ki beszédemben. Megmondtam akkor, hogy elfeladást nem követhetek senkitől, de ez iránti követelést velem szemben sem fogadok el senkitől. Megmondtam azt is, — hogy hazánk jelen aggasztó helyzetében, nem tartom hazafias, és így nem tartom megengedhető dolognak, hogy szembe-állva egymással oly kérdések miatt, a melyek ma egyáltalában meg nem oldhatók, elmulasztuk helyes megoldását azon kérdéseknek, a melyeknek helyes megoldásától hazánk jóléte, sőt talán fenállhatása függ.

Ezen két, most jelzett szempont vezetett azóta s vezet ma is. Kifejeztem nézetem visszhangra talált a képviselőház többségénél és megnyerte koronás királyunk ő felségének helyeslését, és én, midőn ezek folytán felszólitattam hazám kormányában résztvenni, kötelességemnek ismertem, hogy nem tekintve saját kényelmemet, nem tekintve érdekemet, nem tekintve egészségemet és életemet, felajánljam csekély tehetségemet, hazánk jólétének előmozdítására.

A felett itélni, hogy jól cselekedtem-e: tisztelt választóimnak elvitázhatlan joga. Ha azt mondanádják, hogy jól cselekedtem, igen nagy örömet fognak nekem szerezni; és nagy mérvben fogják ösztönözni a közjó előmozdítására irányzott igyekezeteimet. Ha pedig azt fogják mondani, hogy nem cselekedtem jól, legyőzvény e feletti fájdalommat, egy alkotmányos polgár kötelességével fogok meghajolni t. választóim határozata előlt, de telteimmal fogom bebizonyítani igyekezni, hogy ezen határozatuk bár jogos, de igazságos nem volt.

Tisztelt választók! Ha határozatuk rám nézve kedvezően üt ki, újra meg fogja ez erősíteni a szeretet, a becsülés, a hála azon kapcsait, a melyek már is önközhöz fűznek. — De ha kedvezőtlenül üt is ki rám nézve ezen határozat, soha felejtjen nem fogom, hogy annyiszor szerencsés valék bizalmukat megnyerhetni. Fogadják tisztelt választóim, bárm

történjék is, köszönetemet eddig élvezett bizalmukért, nyilvánítását annak, hogy soha sem fogok megszűnni belátásomnak megfelelőleg, csekély tehetségem korlátai között édes hazánknak, s ennek kebelében az igaz magyar Debreczennek javára működni.”

Torontálmegyei rendkívüli közgyűlése márczius 15-én.

Különös érdekeltséget nyert a közgyűlés azon körülmény által, hogy a változott partviszonyok folytán, évek óta tan először nem volt oppositio. Oly egnek éreztük magunkat, mintha soha mint jobb és baloldaliak szemben nem álltunk volna. Főispán úr ő méltósága a szép számban megjelent bizottsági tagokat üdvözölvén, körülbelül hasonló szavakkal nyitotta meg a közgyűlést.

„Lejárván a törvényhatóságoknak szervezése óta három év, az 1870. évi XLII-dik törvényzikk 28-dik §-ának rendelkezéséhez képest a bizottság választás alú tagjainak felemég mult évben újra választott. Miután a megválasztott bizottsági tagok időközben az igazoló választmány által igazoltattak, azon czélból, hogy a törvény rendelkezésének megfelelően a tekintetes bizottság alakulása és némely elhalaszthatlan közigazgatási ügydarabok elintézése végett, a mai rendkívüli közgyűlést összehívtam, melyen ezennel a törvényhatóság tekintetes bizottságát megalakultnak nyilvánítom. Midőn ezután szívemből üdvözölöm a tekintetes bizottságot; nem mulasztatom el azon reményemet és hitemet, is kifejezni, hogy a tekintetes bizottság, mint eddig, úgy az egy nagy hazafi sikeres kezdeményezése folytán jobbra fordult partviszonyok között is hazánk és megyénk javára, örömmel és buzgalommal fog közreműködni, és engem ennek előmozdítására irányzott törekvéseimben támogatni, egyuttal szeretetében megtartani kész.” (Viharos eljenzés.)

Mihalovits Miksa a megyei, állandó, fegyelmi és bíraló választmányoknak czélzott megválasztását azon indokból a jövő közgyűlésre elhalasztani indítványozza, mert a közgyűlés hírdetésekor sem a vidéki, sem a helybeli bizottsági tagok a gyűlés tárgysorozatáról értesítve nem voltak, és így sem idő, sem alkalom nem volt, a pártok egységéből származott viszonyt számot vetve a megválasztandók névsorát előkészíteni, aziránt értekezni.

Főispán úr ő méltósága ez indítványra megjegyezvén, hogy ő a választmányok választását ezen közgyűlésre azon oknál fogva hírdette ki, mert a törvény szerint azok megbízása az első három év leletével megszűnven, e tekintelben kötelességét akarta teljesíteni, miután azonban a tekintetes bizottságnak jogában áll a választást a jövő közgyűlésre halasztani, és erre elegendő indokot szolgáltat az indítványozó bizottsági tag úr által felhozott, és saját tudomása szerint is való körülmény, mely szerint a közgyűlés nem lett kellőleg hírdelve, nevezetesen a helybeli bizottsági tagok csak tegnap délután lettek a közgyűlés napirendére kitűzött választásokról értesítve: az indítvány elfogadására akadályt nem lát.

Erre a gyűlés Mihalovits indítványát egyhangulag elfogadván, az állandó, bíraló és a fegyelmi választmányok választását a megyei közgyűlésre napjola el, és egyuttal elrendeli, hogy akkorra a bizottsági tagok idején és kellőleg a közgyűlés tárgysorozatáról értesíttessenek.

Olvasottat a ministeriumnak a törvényhatóságához intézett intézvénye, melyben értesítvén azt, hogy az országkormányát átvette, egyuttal érinti, mikép főfeladatának fogja tekinteni a komoly pénzügyi és kormányzati bajokon segíteni, a jó és biztos közigazgatás a személy- és vagyon bátorság, érdekében mindent megtenni, és erre irányzott működéséhez a törvényhatóság támogatását kéri ki.

Menczer Mihály, bizottmányi tag úr, erre indítványozza, hogy a megye bizottsága, tekintve miszerint a kormányralépő ministerium a két országgyűlési nagy pártnak országsszerte örömmel fogadott egységének kifolyása, és így jogos reményvel várható, mikép az eddigi közjogi viták megszűnésével mind képviselőház: mind a kormány működése üdvös eredményeket fog szólni: minsterelnök ő nméltóságához feliratot intézvény, abban az összministeriumot üdvözölje, és a törvényhatóságnak buzgó támogatásáról biztosítsa.

Ez indítvány egyhangulag elfogadtatt. Ezek után a közgyűlés a napirenden levő közigazgatási ügyek tárgyalására tért át.

Olvasóink a gyűlés leirt folyamából észlelhetik, hogy a megyeház termében minden par excellence oppositio megszűnt, a legbekécsőbb hangulat, az eddig külön pártok előzékeny

közlekedése jellemezte a tárgyalást. A szent lélek látszott bennünket megszállni. És ez oly örvendetes esemény mely hogy mult ne legyen teljes szívünköl kívánva reméljük. Adja Isten, hogy megyénkben mennél ösztönőbb legyen a pártok közlekedése, összetartóbb egysülésük, és ha jövőre is versenyigen fognak, ez csak a haza és közjó iránti buzgalom és szeretetben legyen.

A torontálmegyei Deákpárt közgyűlése.

A „torontálmegyei Deákpárt”, az elnökének gróf Csekonicus Endre ő méltóságának f. e. márczius 8-án kelt föl hívásával, az országos partviszonyoknak a fusio következtében történt gyökeres átalakulásánál fogva, az eddig fenállott megyei Deákpárt feloszlása- és jövőendőbeli magartatásának tárgyalása czéljából egybehívott és f. hó 14-én Nagy-Beeskereken, nagy részvétel mellett megtartott értekezletén, — miután a fenn tisztelt elnök valóban megható, általános tetszést keltő és minden oldalról nagy, hazafias lelkesedést ebresztő beszédével az ülést megnyitotta, — a következő határozatot hozta:

a) A torontálmegyei Deákpárt öszinte örömmel üdvözölvén, a két nagy országgyűlési pártnak megtörtént egyesülését, a közjogi ellenzék megszűnté folytán s a változott partviszonyok mellett, eddigi elnevezését feleslegesnek tartja. Egyuttal, miután a pártok egységében zálogat tekintti azon remény mielőbbi megvalósulásának, hogy a Deákpárt eddigi elveivel, az egyesült pártok által hirdetett program értelmében, az országgyűlés működése mennél eredménydusabb és üdvösebb lesz, ugyanazon politikai program alapján: „szabadelvi párt” nevet vesz fel, s mint ilyen a megalakult kormányt támogatni fogja;

b) A mennyiben a torontálmegyei eddigi ellenzék, hasonlag szabadelvi párt alapjára áll, és ez esetben két — ugyanazon alapon álló párt külön fenállása felesleges leend, tekintetbe véve egyuttal, hogy az eddigi deákpárt elnöke és tisztviselői lemondottak, a közgyűlés egy 5 tagú végrehajtó bizottságot választott, melynek tagjai Bielek Vilmos elnökelete alatt: Kovács Ágoston, Virányi József, Vécsey István és Kromminger György urak.

Ezen végrehajtó bizottságnak feladata leend, a pártok egyesülését a megyei balközép központi bizottságával egyetértéslegesszökölni s az egyesülés módzatainak megállapítása után, a közgyűlést összehívni; s az egyesülés végbe mentéig a pártot minden tekintetben vezetni és képviselni s a volt Deákpártnak még függőben lévő házi ügyét is rendezni.

(Ezen határozatot a t. torontáli közönséggel tudatván, megjegyezzük, hogy nem fogjuk elmulasztani, az említett és nagyfontosságú értekezletéről fölvetett jegyzőkönyvet, egész terjedelmében, jövő számunkban közölni. Szerk.)

A Deákpárt értekezlete.

Folyó hó 14-én tartá a torontálmegyei Deákpárt utolsó ülését; a megilletődés, mely az arczokon mutatkozott, bizonyítja, hogy egy öntudatos párt teszi le azon elnevezését, mely alatt annyi dicsőséggel küzdött a haza a megye javára. Csekonicus Endre gróf mint a párt elnöke, meleg szavakban adott kifejezést azon működésnek, mely e pártot jellemezte, kitüntette, hogy vegyes lakosságú megyékben különösen ezen párt volt az, mely a tulzont nemzetiségi agitatót ellensúlyozta s joggal a magyar faj jogvédőjének volt tekinthető. Miután azonban az országos nagyobb pártok fusiónálta megyei pártunk sem tehet egyebet mint a nemzet közóhájának megfelelően, fogadja el pártunk is az országos helyzetet, s mondja ki, hogy: mint Deákpárt megszűnt létezn, s jövőben az eddigi ellenzékkel egyetemesen kíván működni, ámbár ez alkalommal is kimondja a párt, hogy a böles vezetőnk iránti bizalmunk daczára a név változásnak meg nem szűnt, sőt a lelkesülés nagy neve iránt örökké élni fog szívünkben. Általános eljenzés követte elnök úrnak e nagy hatású beszédjét. — Mire Dr. Tauszig Aladár kérte a szót, kitüntetvén a momentum ünnepegyességét, midőn pártunk épen akkor teszi le Deák Ferencz a világszerte ünnepegt nagy hazánkfianak nevé, midőn annak műve azáltal is nyer sanctiót, hogy a másik hazafias nagy országos párt leteszi a fegyvert, melyet 8 évig ez alap ellen forgatott. Nem teheti, hogy egy indítványt ne terjeszssen el, a mely szerint megyei pártunk feloszlása órájában Deák Ferencznek egy emléket állítson a megye kebelében, indítványozza tehát, hogy a párt egy ösztön-

díjt alapítson, melyet Deák Ferencz ösztön-
díjnak nevezzen el, a módoszatok kidolgozására
az alap gyűjtésére pedig egy 25 tagu bizottsá-
got bizzon meg. A gyakran hangzatosított
éjének tanúsíták, hogy ez indítvány lelkesült-
szült. Egyhangulag fogadtatott el ez in-
dítvány a tervek kidolgozására és a 25 tag össze-
állításával gróf Csekonits Endre és Dr. Tauszig
Aladár bízták meg. A párt ezután egy 5
tagu bizottságot küldött ki, hogy a volt ellen-
zékkel magát összekötésbe tevé, az új
párt szervezését kezébe vegye és megállapo-
dás szerint a megyei közönséget a szabadlevé-
lű párt szervezésére hívja össze.

A szegedi országos ipar- és terménykiállítási bizottságtól.

23. szám.

„Torontál” tekintetes szerkesztőségének Nagy-Beeskereken.

Hazánk mostoha iparviszonyainak és gazda-
szati rendszerünkön javítani, kereskedelmünk
emelni, nyereségünket, gyári és kézműtár-
inknak piacokat teremteni, szóval czikkünk-
nek tökéletesbítése tevé által ezek versenyké-
pességét fokozni volt a végzetel, midőn a sze-
gedi ipartársulat Bartal György földmívelés,
ipar- és kereskedelmi miniszter úr ő nméltó-
ságának f. é. 438. eln. sz. engedélye alapján
a hazai összes ipar- és gazdaközönség rész-
véte mellett Szegeden 1876-iki évi augusztus
hóban megnyitandó országos ipar- és terményki-
állítás rendezését határozatba hozta.

Ezen kiállításra óhajtjuk a tek. szerkesztő-
ség figyelmét már is felhívni, remélve, hogy
kiindulási vezérleink általános méltatással ta-
lálkozandnak; bizton számíthatunk az ipar- és
gazdaközönség részéről már is tapasztalt nagy-
mértvű érdeklődésnél fogva azon eredményre,
melyet az országos kiállítás céljainak kitűntünk.

Szeged város földrajzi fekvése, a keleti
tartományok közelsége, a mindenfelé elágazó
közlekedési vonalak előnyei mindmégannyi bizo-
sítók részünkre, hogy a kiállítás nemcsak
erkölcsi hasznokat helyez kilátásba a kiállítókra
nézve, hanem egyáltalán anyagilag is hálsán
fogja jutalmazni úgy az ipar és gyár készit-
ményeit, mint a nyereséget kiállítványait.

Hazánkban eddig rendezett vidéki kiállítá-
sok mindmégannyi emeltyű volt hazánk fejlő-
dés iparának emelésére, annyival inkább szá-
míthatunk a hatására, melyet az általunk rendez-
endő országos kiállítás kimaradhatlanul te-
remteni fog.

E kiállítás tervezetét óhajtjuk itt bár által-
ánosabb körvonalakban bemutatni, s az érde-
kelteket jó levele is a következőkről tájéko-
zítani.

A kiállítás a szegedi főreálodai két-
emeletes palotában 1876. évi augusztus 20-án
fog megnyitattni, s ugyanazon évi szeptember
8-án befejeztetni s a kiállítással egy rendkívüli
országos vásár fog egyidejűleg megtartatni,
mely a kiállítás egész tartamára kiterjedend.

A kiállítási palotában úgy ennek mellék-
helyiségeiben a kiállítási tárgyak elhelyezésére
a szabad terek fentartásával 10,000 négyszög
méter terület fog rendelkezésre állani, s a ki-
állítás a földmívelés, ipar- és kereskedelmi
miniszter Bartal György úr ő nméltósága fő-
védnöksége s ezenfölül sz. kir. Szeged város
főpártfogása alá helyeztetett.

A kiállítási tárgyak térdijai a legmérsé-
keltebbekre irányoztatnak elő, s ezek mellett
a kiállítási tárgyak szállításiainál a szokásos ár-
mértékekkel úgy a teherszállítvány mint a
személyjegyek kibocsátásánál elmaradni nem
fognak.

A kiállítási ügy egy helyi nagyobb vá-
lasztmány vezérlete alá helyeztetett, mely fel-
adatát ismerend még a következő év elején
a hazai iparos és gazdaközönséget egy or-
szágos értekezletre egybehívni, ezen ér-
tekezlet nyomán mindazt foganatba venni, mi
a kiállítás és a kiállítókat jól felfogott érdekei-
nek betöltésére kívánatosnak mutatkozik.

A kiállítás leendő megjelenésre és rész-
vételre külön felhívásainkat később lesz sze-
rencsénk kibocsátani, úgy a jelentkezések
alján a bejelentési íveket kívánatra megkü-
ldeni.

deni, mindazáltal már ezáltal van szerencsénk
támogatása s részvétele biztos kijelentését ki-
kérni.

Óhajtanók mindenekellett, ha az érdekelt
közönség vidéki bizottságokat alkotna, s ezen
bizottságok legfőbb feladatainak ismernek a
kiállításban minél nagyobb részvetést és meg-
jelenést biztosítani.

A kiállítási tárgyak bíralati rendszabályai,
s a bíraló bizottság megalkotása a kiállítókat
vagy megbízott ügyviselőiket értekezletén fog
megállapítani.

A főbb vonalaiban im itt közölt tervezet,
a rendezés és kivételre megnyert szakértők
buzgalma és ügyessége, feltevének engedni,
hogy azon remények, melyeket az 1876. évi
szegedi országos kiállításhoz, mind magunk,
mind a földmívelés, ipar- és kereskedelmi mi-
niszter úr ő nméltósága s a hazai iparos- és
gazdaközönség kötöttek, — megvalósulnak,
hazánk jelen közgazdasági viszonyainak javi-
tásán ezzel is lendítettünk, s az országos jólét
előmozdítását sikerrel munkáltuk.

Nem késsünk részletes tervezetünk s a
rendezési szabályzatokat is mielőbb közzétenni,
addig is fentartjuk a szerencsét, minden tuda-
kozódásra a kívánt felvilágosításokat megadni.
Szegeden, 1874. évi december hóban.

Dáni Ferencz,
az országos kiállítási bizottság elnöke.

Reizner János, Bakay Nándor,
biz. jegyző, a végr. biz. elnöke.

A sajtó hatalma.

Nemzeti sajtónk történetének közelmult
időbeli vizsgálásával, általános nézet szerint
nagy erkölcsi hatást tulajdoníthatni ama cata-
strophának, mit „júliusi” nével jelez a his-
toria; fájdalom, hogy a 48-iki forradalom,
mely az utóroketet tett terén találá, gyászos
kimenetével ellenszegült az irányának, mely a
classicitás magasztaló marmar a társadalmi
kérdések felé is fordult; pedig mily rohamos
volt a haladás, mely a harci mozgalmakkal
fellelűdött a sajtóban s mely vesztett ügyünkkel
oly hamar el is tűnedezték. Szellemi harczo-
saink legjelesebbjeit elhallgattatá az önkény,
meglelt csalatva hiteben a nemzet, csak „vérbé-
mártott látszat”-nak neveztek nagyjaink a for-
rongást, bár annak fátalképe világrészeket
lengett is át; tiltott portéka volt szabadon nem
csak írni, de szólni is. Nem volt csoda azért,
ha zsbabadsba jutott az írói tevékenység, mely
csak a hatvanas években nyerte vissza röpté-
nek erejét. E lendületnek tulajdoníthatjuk,
hogy azóta nemcsak szociális érdekeink segit-
tettek a megoldás felé, de sajtónk különösb-
ben 68 óta már az olvasási vágy invasiójának is
tág tért nyitott.

Nem czéjja e sorok írójának a sajtó s
annak szabadságából eredő összehatások felett
részletek által elmélkedni, — csak általános-
ságban lesz kórvonalozva, hogy egy nemzet
életében mily hatalmas eszköz ez, az emberi
jogok megvédéséhez. Laboulaye francia író
szép rövidséggel így jellemzi azt: „a sajtó
foruma a modern népeknek, sarkköve a libe-
ralizmusnak.” igen, ha az igazság szolgálatában
terjeszti, védi, írja elő jogainkat, kötelessé-
geinket, s betölti hivatását, ha az egy nemzet
boldogságát czelozó eszméket lobogtat zász-
lóján, — küzdelemben felfogván jelentőségét
amaz intésnek is, hogy „sokszor könnyebb egy
hiu ábrándert ezreket lelkesíteni, mint egy
elemi igazság mellett híveket gyűjteni.”

Szabadságra érdemes egy oly nemzet,
mely hírből legalább hallani akarja a kor moz-
galmainak szavát, de boldog ám, mely tetleg
is beleélheti magát. — Kell-e hatalmasabb
állam Angliának, vagyonsabb a hollandi nép-
nél, szabadságra méltóbb Helvétziának? hol
anyit beszél a sajtó. — Igaz, hogy sok ideig
messze maradtunk mi ez államoktól, de hála a
kor uralgó szellemének, mely ebréden engedé
s öntudatra vezérlt nemzetünket, a multból
okulva, kezdjük tisztán látni a jelent, gondol-
lataink behatnak a jövőbe s hitünkkel tudalom
lett. Így képesek vagyunk megérteni a mive-
lődés, szabadság hívó szavát. — mit eszmékké

alakulva ad át a sajtó a világnak s hódít meg
vele minket is, melynek tisztában kell lennie
a végzetel, nehogy téveszsen hódításában
s tündököl előtte az eszme, mint utasoknak a
pásztortűz, vagy hajósoknak kalauzoz az iránytű;
ha megtalálta a vezérlel, türesre, reményre
buzdítja a nemzetet, míg üdvét elnyeri, mert
az eszmék hatása egy állam életében csak lé-
pesről lépésre tart, míg megtermi gyümölcsét.

Amely nemzetnél néma a sajtó, hiányos
ott a nép miveltésége, jóléte is. Mert hogyan
nyilatkozhatik a közvélemény? hogyan lehet
megvédeni a polgárok érdekeit? minő kormány-
zatra jut egy oly állam, melyben a nép gon-
dolkozása nem nyerhet a sajtóban kifejezést?
hol a polgárok szelleme szárnyszeggett, kel-
het-e védelmére javainak s nemzeti jellegének
megőrzésére? Valjon nem a sajtó emelte-e
Angliát a nagyság fénypolczára? még pedig
annak a szabadsága! nem annak elnyomása
tartá-e nyughban Spanyolországot még egy é-
vtized előtt s tartja köve ma is Oroszországot?

Szabadság-e vagy czenzura a sajtóban?
oly számosak itt a harczozó okok pro és con-
trája, hogy azokhoz alig lehetne valamit adni
már; de mindenesetre különbség van a sajtónak
tudományos és politikai szabadsága között. Ha
például valamely nemzetnél a természettudomá-
nyok fejlődése lenne ez uton is akadályozva,
sajnálatraméltó lenne annak sorsa, ha a
világosság nyomozását így gátolná; míg ha
politikai teoriák felett kél síkra a sajtó, sohasem
lehet oly veszélyes, kivált az államra nézve,
mert a tévelygés ezuton könnyen nyerhet meg-
oldást. De ártalmas fegyver lehet ám egyes
személyekre nézve a korlátlan sajtószabadság,
mely néha oly rendkívüli hatalmat ad a pol-
gárok kezébe, hogy vadságig megy az ember-
társai nyugalmanak s boldogságának meghá-
borításával.

Ne ily értelemben éljünk ki e szabad-
sággal, mely a szenvedélyek és bántalmak
vegyületét hordja magában, mely az érző szívet
fellelűdít, mindent, ami szent megtámadja: hanem
tiszteljük azt, mint az emberi nemzet szellemi,
anyagi nevelésének leghatalmasabb eszközét, s
igyekezzünk a világ előtt behizonyítani, hogy
erkölcsiileg is érdemesek vagyunk sajtónk sza-
badságára.

„Gy. K.”

A monopolum ellen és mellett.

(Vége.)

III.

Szintűgy halljuk innen-onnan a bagoly és
denevér-féle hangokat, sivitásokat, az érdekek
felszólasát ezen tervezet ellen... Elhisszük
bizony, hogy nem tesszük, mert hát az a ma-
gánérdek, mely a mostani biztosítási társulatok
fenmaradását óhajlja: nem barátja az eléflek-
nek; nagy koncz van kérdés alatt és azt nem
egy könnyen szeretnők kiejteni fogaink és
mindig csak felénk hajló kezeink közül; ámde
legelső a nép általános jóléte, boldogsága és
nem egyesek, nem egynéhányak nagynyere-
ményű osztaéka; nem a szép jövedelem és
egynehány egyesek tomított tárczája, melyen
sokszor átok van; hanem a haza minden egyes
polgárának, az egész népek általános bizto-
sítása a sors, vakeset, a csapások, az elemek
ostorozásától való biztosítás, menekvés a fő-
dolog, melynek a szabad, alkotmányos világ
és élet kifejlődésével eljött végre az ideje;
nem egyesek, hanem az emberiség érdeke a
legelső, legszentebb, melyet tekintetbe kell
vennünk, azért tagadjuk meg magunkat, ne
legyünk tovább is önző férgek, nyomorult
párak, hanem szabadlevé, felemelkedett és
igazságos emberek!

De miféle láрма, kiabálás, zúgás ez a más
oldalról? Elöl tűz, hátul víz! Itt Scylla, ott
Carybdis közé jutottam! Értjük a dolgot...
Halljuk a közeledő veszélyt, látjuk a gerundumok
akarám mondanai a tollak sulhogását,
perczegést, mert hát kényes és valóban töb-
keket érdeklő vén, nagy árnyéku fát mozga-
tunk, sok a tyűkszem, melyre realépní látszunk;
azonban mi a kigyó szerepét, sorsát s okos-
ságát sem feledtük el egészen: a fű között:
— úgy szeretnénk átmenni az egész komédián,
hogy a kecske is egyék a kaposztából, azon-

ban a gazdának is jusson belőle... Azok, a
kik most, mint szakember itt-ott alkalmazza
vannak egyik-másik ilyféle köz-intézeteknél,
nem maradnának kenyér nélkül sőt ezek,
mint gyakorlott és kiképzett egyénekre, ép
igen vezetés szerep fog várakozni; azért
hát csak csendesedjenek le és ne gyúr-
közzenek fel ellenünk oly hatalmasan, mert hat
különbben sem ijedünk meg árnyékunktól.

Ne, ne rettenjen vissza hát a kormány is
ennek teljesedésbe vételétől, hanem merészen,
bátran és állhatatos kitartással minél előbb
vigye keresztül, s látni fogja minden tekintet-
ben áldásos eredményét, s mihelyt az állam
egy-két év után a tervezett három ágból, a
marha-, tűz- és jég-károk ilyképen felállított
monopoliumából szép jövedelmek orvond,
még szebb eredményt tapasztaland; terjedjen
ki azután a fagy, szárazság, vízáradás a ga-
bonának téli, tavaszi szelek, fagyok elveszése
biztosítási ágaira rendre, s az oly fontos élet-
biztosítási ágat addig is vegye át és a fenn-
álló mostani ily intézetek ügynökeivel kezelje
és folytassa tovább, mi előbb-utóbb áldásos,
kívánatos, kedves dolog lesz az egész ország
előtt, s mi által azt nyeri, hogy jövedelem-
szerzés végett nem kell új adóemelésről gon-
doskodnia, mert ezen az uton milliókéből oly
keves biztosítási díjjal is milliók gyűlnek be,
s nagy megnyugvás, nagy áldás, nagy jóléte-
mény lesz általa elérve, dicsőben legyőzve,
hatalmas, mindnyájunkat minden órán fenye-
gető egyik ellenségén: a tűzön kiviva; men-
hát, ki biztos, hogy holnap nem virad-e fel
háza és minden eléghető vagyonja úszkei és
hamvaira, síró védtelen gyermekei s lelke még
nagyobb megrendítőbb bánatára, tusájára?!

Ne, ne rettenjen vissza a kormány neta-
lán elébe gördítőhöz semmiféle ily akadályok-
tól, sőt merész kezekkel nyuljon hozzá s ké-
szítessen e tárgyban jól körülírt törvényjavas-
latokat s terjeszse megvitátás végett az or-
szággyűlés elébe. Eddig a kormány és állam,
— erlem az absolutismus korzokat — mint a
szegényítés és végképeni kimerítés eszköztje,
terjesztje, teremtje, szant-szándékos akarja
volt; most mutassa meg a szabad alkotmányos
kormány, hogy a népek minden tekintetben
jávát, boldogságát, vagyonsodását, megerősö-
dését, úgy a szellemi, mint az anyagi téren
nemcsak óhajlja, hanem tetekben is elősegí-
teni, behizonyítani mindenképen és igazán
akarja.

Ne, ne habozzon a kormány, mert az
eredmény nagyszerű és dicső lesz bizonyosan;
meg kell a nemzetet elvégre ez irtózatos csap-
ásoktól menteni, s ezt úgy tehetjük, úgy ér-
hetjük el, ha nem habozunk, ha nem gondol-
kozunk évekig róla, ha nem követünk aggszo-
kásos lassan haladó politikát, mi ezen ügyben
nagyon káros lehet minden órran, perczen. Ez
okon hát tette, gyors teret, cselekvés terere
kell lépní, mi által megmenekszünk ezen az
uton az elszegényítő nagy, sürű és minden-
nap káresetektől és ezeket jólét, boldogság
követi, váltja fel; nem fog átokként e kérdés fe-
jünk felett lebegni többé, s nyerne egyesek és
a magyar állam évenként közel egy fél száz
millió forint jövedelmét, mit most a deflét
egyrészének fedelmzésére, később a csángó
és bukovinai székely-magyarok megmentésére,
a székely kivándorlás megállítására, a népe-
velés és közoktatás s iskolák építésére stb. stb.
fordíthat, mert a quota és a közös költségek-
ből a magyar állam ez ideig ismert s tudva-
levő jövedelméből ugyis igen kevés marad meg,
ha jól értettük a dolgok állását.

Ez, s ehhez hasonló monopolumokkal,
idővel meg lehet talán szüntetni a dolmány-
monopoliumot is. —

Ez, s ehhez hasonló intézetekkel nagy
anyagi és szellemi eredmények, vívmányok
lesznek elérve; nyer 18,735 egyes ember
ugyanannyi helyiségben ügynökséget, hová
a mostan fennálló intézetek főbb hivatalnokai,
mint már gyakorlott emberek, a legnevezete-
sebb és főbb helyekre alkalmazandók len-
nének; nyer minden egyes egyén, család és
a nemzet megnyugvást, és nyeri a nemzet:
a nemzetiségek elismerését, becsülését ily vív-
mányok után; nyer az állam közel egy fél

TÁRGYA

Margit.

(Vége.)

Találkozás.

Árvainak minden óra egy öröklétnek tet-
szett Szélesinél míg ez ígérét beváltva utra
készült vele. Egész nyolcz napig tartott kínos
helyzete, míg türelmet vesztve komolyan ki-
nyilatkozatá, ha Szélesi rögtön nem határozza
el magát, egyedül indul a grófhöz. Eljött
végre az indulás perce, s Árvainak szíve
mennyire könnyebbült, midőn egy szép tavaszi
estve vigan robogott tova az X-i postaszekéren
Pest felé, onnan pedig Bécsbe. S midőn a
csendes, s a holdnak mela világában reszkető
jegenyék s az előtök álomképhez hasonlóan
eltunő csendes falvak közt robogtak tova az
éji némaságban a fiatal ügyvéd lelkében bán-
atos érzelmek ebrédt e földi lét csalóka re-
ményeinek semmissége s az élet változatossága
felett. Oh, ki mondta volna kevés évekkel e-
zelőtt, hogy a dúsgazdag Befalvit, ki engem
mint hazátlan földönfutó koldusgyermeket sze-
dedt fel utfélén, egykor e koldusfu fogja meg-
vigasztalni elhagyottságában e hazátlan árva
fogja megmenteni az éhhaláltól? Hűség, bi-
zonytalan minden az ég alatt; kit ma a jólét
s fény telőpontján irigylek meg sorsáért, évek
mulva számalommal dobhatok neki tán néhány
fillért, s a hazátlan éhezéből, szeszereket vi-

gasztalója s jóléte anyaga lehet. Míg Szélesi
a székér egyforma döcögésétől álomba merült
Árvai naplója nevezetesebb emlékeit s helyeit
keresé fel. Sok ismerős s lelki barátjának sze-
relettel vonásában gyönyörködve. Ki tudja gon-
dolá magában, öreg napjaimban, ha furtjeimet
a bánat rég meghalványítá, ismer-e közülök
egysis?

Igy érkeztek lovaikat lehető legtöbbször
felváltva Pestre, s itt nem sokat időzve, miután
pár ismerőst felkeresé, Bécsbe sieltek. Lázus
türelmellenség fogá el Árvait a birodalmi
város megtekintésénél, így tehát gondolá rövid
idő alatt fel leszek oldva hivatalom kötelességei
alól s szabadon, kit sem kérdezve siethetek
atyám elé. S azon gondolatra, ha tán a gróf
nehézségeket gördítené elébe, arra tökéllé
magát, miszerint észrevétem, mi bár becsületes
ember jellemével nem igen egyező, de szükség
esetében elkerülhetlen tényező szabadságához.

A gróf egy mivelt emberhez illő külső-
ségek közt igen nyájasan fogadá. Megelégedése
eddig tett haladásával a jósággon végtelen volt.
„On, kedves Árvaim, mindenben eleget tett,
csak egyre nézve nem,” folytató emelt hangon
élesen Árvai szemébe nézve, „ez pedig a
clausula azon záradéka volt, mit leginkább szí-
vére kötöttem, Erődiné asszony személyét il-
lelőleg.”

Árvainak a vér arcába szökött s minden
izma lázasan tüzes parázként reszketé át
téstét. „Erődinét illetőleg?” kérde Árvai szo-
tagolva zavarodottan. „S ha szabad méltósá-
godat kérdenem, mennyiben, miben hibáztam?”

„On e jó özvegyet szerencsétlenül tevé.”

„Én?” hebegé Árvai.

„Tegnap levelet kaptam tőle. Meghatólag
írja le, mint szerette önt egész Óhalma, s
mennyire sajnálják, hogy ön távozott körükből.
De azok közt, kik távozása felett keseregnek,
első helyen említőd Margit, ki, mióta ön
távozott, láthatólag hervad.”

„Ezt Erődiné írja?”

„Igen. Az anya és leánya elég nemesen
gondolkoznak s becsülők önnek nemes elha-
társását. De a szerető anya gyermekeért ke-
sereg, mert ennek élete veszélyben forog.”

Árvai elhalványult.

A gróf előhozá a levelet. „Hallgassa csak
meg ön, kedves Árvaim,” mondá az ügyvéd-
hez, az egész levél egy vigasztalhatlan anyá-
nak fájdalmat festi, „s felolvassa Erődiné leve-
lének zárszavát.”

Árvai helyzete s zavara kimondhatlan volt.
De hogy a gróf a hallgatást megszakassa s
kínos zavarából kiségitse nyájasan felé hajóva
halkan kérde: „S ön szereli Margitot?”

„Mint saját üdvemet, méltósága, de szent
kötelességem hí egyszersmind más felé.”

„Legyen kegyed nyugodt. Az özvegynek
sorsa s Margit élete annyira szívenem fek-
szenek, hogy azon órában, midőn e levelet
vevém, visszaírtam: ön nem fog Amerikába
utazni; a viszonyok változtak; Árvai visszatér
Óhalma. A levél, úgy hiszem, már oda ér-
kezett s így elejét vévém minden szomorúbb
éshezőségeknek.”

„Nemesen cselekedett, méltósága!” vága
közbe Árvai.

„S ön marad?”

„Mint mondam, méltósága nagyon nemesen
cselekedett, s van e szebb s boldogítóbb
öntudat, mint a szenvedés könyeit leszártíni,
habár ez a családós külszínével történt is. —
Igen köszönöm, magam is írni fogok e re-
mény megerősítésére. Ki időt nyer, sokat nyer.
Margit meg lesz mentve; de én távoزم.”

„Hogyan, ön meg akar engem hazudtolni?”
Árvai kétkedve tekintett a grófra; „Itt,
méltósága, csak kettő közt választhatok, vagy
a szenvedély győzhet, vagy a gyermeki hála
és kötelességek!”

„Tudom,” válaszolá a gróf, „mi szívzaga-
gató perczenet, ha az élet utain egyfelől a
szerelem örök boldogságával kínálózó karok
terjednek felénk, másfelől elmulasztlan hála
és kötelesség értezt el választani.”

„Már pedig az atyai jog az első. S Mar-
gitnak méltó volnék-e szerelmére, ha én kar-
jaiban megfelleknezm arról, kinek mindenen
köszönöm.”

„Apropos! nem hagyott még kibeszélni,”
mondá a gróf, „említém, hogy azt írtam, a
viszonyok változtak. S ez tökéletesen igaz. S
ön nem megy Amerikába.”

„Hogy, hogy?” kérde Árvai megdöb-
benve. „ne kónozzon, kérem méltósága, ily
kétértelmű kifejezésekkel, tudni akarom, mi
történt.”

„Sohase ijedjen meg,” mondá a gróf mos-
solyogva. „Sőt örvendjen. Ön Óhalmanak föl-

száz millió forint jövedelmet; nyer a kormány, aki mindezeket kiváta, a nemzetét elismerést, bizalmat, becsületet; Nyer még az állam azáltal is, hogy nem lesz szükség, évenként adórelaxációk által jövedelméből százszázalékot a szerencsétlenségekre elengedni; nyernek egyesek még azzal, hogy megszűnik az országos koldulás, nem lesz ily szín alatt több kéregetés; a művészi előadások más hazai közszékhelyre fordíthatják ilyenmő áldozataikat; megszűnik ilyenmő cselokért kifelé egy Anker, trieszti stb. intézetekbe pénzünk elvándorolnia!

Mondják-e még többet?!

A tűz-kár ily általános biztosításából eredő elbizakodás ellenében, minden helység tűzoltó-egyletek felállítását fogja törvényhatóság megnyerni; mibe ismét sok kártól való megóvást, rendet, biztonságot áldásos megnyugvást fog nyerni mindenki.

Szerettük volna még e nagy fontosságú ügy körül eszméinket, gondolatainkat, érveinket, amint azok agyunkban megfogalmazódtak, bővebben körülírni s tovább fejtegetni, de e lapok kiszabott szűk köre s még ez a nyomoru 600 forintos nagyon is szűk kiterjedő tanári fizetésünk, melyből most 40 forintot, e röp-iv nyomtatási árat s költségeit, csupán hazai kötelességből kifolyólag, családunk megővődésére, rovasára (ne legyen panaszoktól molyva) szűk kivettük, — nem engedjük ezt idő szerint mindezt megtennünk, s végül csak a visszaélések többféle felmerülhetők aggodalmak eseteit illetőleg megjegyezni kívánjuk azt, hogy ezekre nézve ellenőrzőül ott lesznek, ott lennének: a fizetéses, jól rendezett, betanított úgynökök biztos állásuk elvesztése és nehéz felelősség terhe alatti büntetések; és ott lesznek a bűnös, visszaélőt szigorúan sújtó, büntető dracoi jól körülírt kemény törvények.

Ideje, ideje lenne elvégre a nép jóléte és megnyugvására is valamit tenni s némely fontosabb ügyben segíteni rajta, hogy ne legyen számandóbb az oktalanság, a vadállatnál. Verjeleke, izzadása árán szerzett utolsó falatját, életet s minden örömet, boldogságot kivételé az ideig az állam és hatalom tőle; s a nép mindezekért még ez ideig annyi századokot keresztül csak szenvedésben részesült, csak rablánczait, bekötöt érezték! Ideje lenne végre- valahára, hogy a nép is valami vizsgálatot, megnyugtatót nyerjen s ezek: a marha-, tűz-, jégkár-csok ily uton való kárpótlása lennének legkedvesebbek, legmegnyugtatóbbak ő reájánézva, mi az egész országot is érdeklő egyszerűsmin.

Ilyen monopóliumot kedvesen fogadna és fizetne is érte örömet.

Egy ezredéig őseink mégtudták e drága földet, melyben atyáink szent porai nyugosznak, török, tatár s a pokol minden ördöge s árnyaja ellen védeni, s mi most azért a tizenhárom millió forint deficitért szépen koczkatatnók-e?! Egy pár évig nélkülözünk, röjünk meg magunkat, áldozunk, adozunk miatt az itt tervezett s más hasonló jövedelmi források keresése által időt nyerünk s megerősödhetünk és megmenthetjük a forrón szeretett hazát, melyen kívül nincsen számunkra hely!

És most bezárom soraimat azzal a kedves visszaemlékezés felidézéssel, hogy egykoron, mint gyermek, gyakran játszám szülőföldem határára hosszan elnyúló tiszta, csendes tó vízé mellett, melybe olykor egy-egy követ dobtam s sulya a csendes víz felületét meg-megzavarta; és elmerengve hosszan néztem a víz gyűrűzetes hullámzását, mint megyen tovább-tovább a part felé, hol megnyugovék, elcsendesült:... most már az egykoron gondatlan gyermek ily örömeit nehéz gondok váltották fel;... hosszú éjszakákban virasztok, a szép ábrándvilág helyett gondok, gondolatok nyugtalanítanak; a haza most nekem, mi egykoron a tóvizet volt, s mely felett hosszan el-elgondolkozom, s néha egy-egy gondolatot, mint követ boldog gyermekkoromban, oda-oda dobok a hazának, forrón szeretett, imádtott nemzetnek, mely gondolat gyűrűzete, hullámzása, ha odaérne a hazaszívbe, az állam, a kormány embereibe és ha e gondolat csodásan

nem merülne el kö gyanánt a feneketlen tengerbe, az idővégtelenbe, végenyészetre: lelkennek mily nagy, nagy öröme lenne!

VIDÉKI LEVELEZÉS.

N.-Szt.-Miklós, 1875. március 12-én.

Ha az egyének műveltségi fokát foglalkozások, életmódok, szórakozások szóval: lefutott pályájok mikénti betöltése tüneti elölk; áll ez általában, mind részletezve vidéki városaink közönségéről is.

Kisebb városaink tudvalegöl a napi foglalkozás terhének enyhítésére különönmű szórakozást rendeznek. Legközönségesebb a kisebb cotteriák rendezése, magasabb irányú a gondoknak tánczai előzése, mely csak nyer becsben, ha az önzőséget jótékonyág váltja fel. Felejek emelkedik ezeknek a színi és tudományos előadások rendezése. A műkedvelői színi játékok már több ízben és pedig változó szerencsével, sőt gyakran kitűnő sikerrel lettek már nálunk bemutatva. Csak a felolvasás hagyott magára eddig várakozni; azonban ezt is megértük a közelebb megjelölt kísérlettel. Az erre vonatkozó program így szólt:

A nagy-szt.-miklósi Pröbel gyermekkert javára tetszés szerinti béleti díj mellett, 1875. március 6-án esti 8 órakor a casino termében népszerű előadás tartatik. — Értekeznek: 1. Az állatok vérkeringéséről: Bartok János, igazgató. 2. Az állatdühről általában, az e fellet uralgó tévfogalomról: Bartok Béla, monostori felső gazd. tanintézetű növendék. — A czél üdvössége, a választott tárgyak érdekessége reményleni engedik: hogy értelmiségünk, ezen a tudományok felajánlt napzámósaik kezdeményezések művében meleg fogadtatással megajándékoznunk szíves leend. — Chambal Ida, nőegyleti elnök.

Azon kedvező helyzetnél fogva, melyel Nagy-Szt.-Miklós, a járás- és szolgabírósgágnal mévelt személyzetében, a 8. köztök 3 város övvel díszített lelkész, ugyanannyi képezdebeli néptanító, egy tekintélyes számú népbolodító ügyvédi testület, az adóhivatal, takarékpénztár, szakképzett gazdasági osztály, a nem megvendő számú kereskedők s iparosok stb. bir, reményleni engedek igenis, hogy ha nem a tudomány, de a párosított közczél istápolásánál fogva az előadás tührethő hallgatónak örvend.

Fájdalom a miveltebbekhez kötött remény és jogos feltevés nem valósult, mert az alig 30 számú bár kevés, de annál értékesebb és mire egy 44 ft. jövedelmet juttató hallgatóságon kívül, a különben alaposan kidolgozott, belbecsrel bíró és figyelmet egyaránt lekötő tudó előadás a méltán kiérdemelt pártolásnak nem örvendett, főké a miveltebbes értelmiség arrogálók részéről nem.

Ne kussunk ezen hidegség okát, a megbélyegzés magvát önmagában rejti úgy; phentessük inkább ezen méveltségi attributumot egy darab ideig; tán — megjö annak felidülési napja nálunk is, amint az, a társadalom kopár mezején termékenyítőleg hat a haza egyéb vidékein. Legfeljebb minden esetre az ép ez időtájt köztünk idöző megyei — különben nagy tiszteletű főörvos, valamint a helybeli egészségügyi testületnek elmaradása, kiknek hivatásuknál fogva kellett volna e kezdeményezést koczkatatónak megadni azon erkölcsi elégtételt, mit a tudomány irányában is tenni egyaránt hivatászerű kötelesség lett volna.

Bartok János.

HIRHARANG.

* Nagy hideg. Ritka eset, hogy mártius 16-án 15 fok hideget mutatott volna a légmérő — mint azt ma reggel tapasztaltuk. — Ily hosszú téle megynkben a legöregebb embe-reink sem emlékeznek.

* Ujjonozás. Megynkben az ujjonozás minden körületben befejeztetett.

* Megbukott szellemek. Bergheer szellem-színházát városunkban a közönség nem látogatta s emiatt felszedte sátorfáját s tovább

aláírása.

„Nem, nem ellentmondás fiam, atyád nem volt Amerikában,” hangzék háta megelt egy elötte annyira ismeretes hangon, mely atyjáé volt, s ki a mellékszobából hallgatta az egész párbeszédet. „Fiam,” rebegé az öreg Arvait átölelve, ki szoborként állt ott, „te Befagfalvi méltó utóda leszel, jól szivedbe védőd a öreg végszavait, ki atyádat az élet jobb utaira vezérlé. S nem hagyta elnémitni szivedben azon szent szózatot, melyre az életben annyi ezeren nem hallgatnak, s annyi nyomornak lesz szülőnyja.”

„Alom vagy való-e mind ez?” kérde Arvai halkán szeméit dörsölvé.

„Való, gyermekem, én oda hagytam szülő- városom többféle kellemetlenségek után mindenem pénzé téve, s egy csendes onnan távol fekvő falucskában luzám meg magam csendesen éldegélve. De jól meggondolva, hogy öreg ember vagyok már s egyedül állok e széles világban, még egy vágya volt lelkennek, azt kitudni: vajon az, kire minden életben szorgalmam s fáradságom által szerzett földi javaim hagyom, méltó-e arra, s a sokakra nézve oly vézes következő földi kincsek nem döntik-e romba, annyi évi fáradozásom nevelésed és jövöd körül. S mint a törtétekből tudod Óhalmát vevém, s Szélesi által hatáskört rendelék számodra. Figyelemmel kíséretém minden tetteid, s te nagy örömmre mind tetteidben mind jellemre méltó örökösnek tanusítád

ment. — Hiába kevés pénzünk van, ami van is azzal adózni tartozunk.

* A „Vasárnapi Ujság” március 14. száma következő tartalommal jelent meg: Lyell Karoly (arczképpel). — „Balteremben.” (Költemény Gyulai Páltól). — A holt Adorján szellem. (Elbeszélés Borostyáni Nándortól). — Michel Angelo (arczképpel). — Uj-Yorktól San-Franciskoig (képcsoportozat). — A boszorkányhit hajdan és most. — Utazás a föld középeibe. (Verne elbeszélése, képekkel). — A források eredete és artézi kutak. — Innen-onnan. (Tárczalevelek). — Egy nevezetes bányá. — A hétről. — Irodalom és művészet, stb. rendes rovatok. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára évnegyedre 2 frt.; a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt 3 frt.

* Bendek Aladár „Uj idök” czimű szépirodalmi, társadalmi és divat-hetlilapjának 11-ik száma ismét a következő gazdag s érdekes tartalommal jelent meg: „Laboulaye Eduárd” (élet- és jellemrajz II.) Bendek Aladártól. — Mikor így távol vagyok... (eredeti költemény) Szabó Endrétől. — Az arany szemfedő (eredeti elbeszélés) Tóth Józseftől. — A hegytetőn (Herwegh költeménye) Tóth Sándor fordításában. — István Nádor utolsó szerelme (Grandjen M. E. elbeszélése) B. B. L. — Fölfordult világ (egy kis korfetés a jelenből) Borostyáni Nándortól. — Laboulaye „Pudli fejedelmé”-ből. — Irodalmi és művészet hírek. — A borítékon: vidéki élet, hymen, divat-tárcza, számrejtvény, képtalány, szikrák, vegyesek, a szerk. nyilt válasza. — Az ajánlás e lapnak a tartalmában már bennfoglaltatik. Előfizetési ára egy évnegyedre csak 2 frt 50 kr., mely egyszerűen a lap kiadói hivatalába Budapestre czimzendő.

* Bécsben kelendők a magyar orvosok. Az orvosi egyetemen közelebb tartott szavazás alkalmával rendkívüli tanári állomások betöltésénél dr. Kaposy kapta a legtöbb — huszonnyol — szavazatot.

* Vasuti kaland. Sándor, hesseni herceg és osztrák tábornagy, nővérét az orosz czár nejét meglátogatta annak San-Remoban idözése alatt. — Visszatérteben első osztályu vasuti kocsiá váltott jegyet, ami még mindig nem igen sok Olaszországban, hol az első osztályu utasok is csak úgy bannak, mint valami podgyászszal. Alig rohogott a vonat egy állomást, két toprongyos férfi nyitott az egyedül utazó hercegre. A szakállas, marcsona, gyanus formájú utasok társasága sehogy sem tetszett a hercegreknek s a legközelebbi állomáson egy más, szintén üres kocsiá költözöködött. Mikor a legközelebbi állomásra ért át, — magányát ismét megoszarva a két lump. A herceg most már komolyan vette a dolgot; kezi táskájából revolvert vett elő s gyönyörködött benne mint törnek meg fényében a sugarak. A két hatlövetű egyszerre véletlenül elűst, s a golyó a herceg balkezének egyik ujja hegyét horzsolta. A megsebsülés nem volt annyira jelentékeny, mint a hatás, melyet szült A két utitárs a legközelebbi állomáson magára hagyta a herceget.

* Farkas Miska györi zenetársulatával együtt Amerikába utazott. Ez elutazásnak érdekes története van. Egy Krámer nevű württembergi darmsztadi lakos már 1869-ben szerződött Farkas Miskával a new-yorki „Atlantic Garden” tulajdonosa részére, azonban ekkor a szerződéstől mindkét fél visszalépett. 1872-ben ismét megkísérelé a fentebb nevezett úgynök a szerződést, azonban ekkor sem sikerült. Végre f. év január havában véglegesen megkötötték a szerződés ugyan a new-yorki „Atlantic Garden” részére. Az elutazásnak mult hétfőn délután kellett volna megtörténnie. A banda tagjai egész napon bucsuztak fűtől-fától, családjaik sopánkodásai és ömlő könyei közt, s nagy néptömeg kísértében vonultak ki a cigánylajosról az indóházhoz hangszerekkel kezükben, máhájukat hozzátartozóik cipelvén utánuk. Az indóháznál temérdek kíváncsi ember jött össze, szentani akaráv lenni az utazási szándék valóságának. A társaság mindegyik tagja ott állott utrakészen, csak a főprimás

magad, s én azon boldogító tudattal szállandok tán nemsokára a sirba, olyanra hagyám izzadásgom szerzeményét, ki ezreknek letörlendi a szenvedés és nélkülözés könyét, s ki áldva emlékeket, lelke melyből gyermek iszeretettel függött rajtam és sietett felkeresni, midőn nyomor környezetét volna. Örökösöm vagy. — Megbocsáss, ha szived kissé keményen próbára tevém. Nem lesz károdra. Megyünk Óhalmára. Együtt élem veled hátralevő napjaim át s megvizsgáljuk zárá be mosolygva a kesergő Margitot.”

Margit.

Szomorú egyformasággal folyt az azalatt Óhalmán a napok, mig ezek a távolban történtek. Margit hervatag liliomként konyitá fejcséjét a föld felé s napról napra haványabb szomorubb lett. Gyakran felkeresé a kertben azon lugast, hol ő és Arvai gyakran szerelemlől, örök boldogságról s annyi szépről beszélgettek. Felkeresé mindazon helyeket s virágokat, melyek Arvainak kedves helyei, kedves virágai voltak, megintözé ezeket könyeivel, s ha így kiserhatta magát csak csak érte szívet rövid ideig könnyebbülve, hogy azután a bánat annál nagyobb sulylyal nyomja kesergő lelkét.

Erődiné észrevétlen kiseré bánatos lánya lépteit, s midőn csodaszép gyermeke egykor az ifjúság varázstüztétől sugározó kisirt szeméit látá, sóhajtva mondogatá magában: „szegény lányom, tán téged is csak a sir vizsgálatat meg egykor, mint annyi számtalan megört

Farkas Miska hiányzott. Keresték mindenfelé, mig végre nagy nehezen valahol megtalálták. A vállalkozó úgynök, Krámer, a rendőrség közbenjárása mellett akarta kényszeríteni az elutazásra, illetőleg a szerződés teljesítésére, annyival inkább, mert már a társulat nagy özszegeket vett fel előlegképen a vállalkozó úgynökétől. Farkas Miska azonban határozottan kijelenté, hogy ő bizony nem megy; miért legyen — ugymond — száműzött rabszolgává, miért hagyja itt e drága szép hazát? Sőt egyik polgártársunk azon megszólítására: miért nem megy el Amerikába? azt felelé: „De'szen nem eszik a czethal cigánypeccsenyét!” Lett aztán zavar; a máhák és hangszerek nagyrésze a vasutra már feladott, a társulat tagjai pedig Miska nélkül elutazni nem akartak, a zaj és tanakodás közben a vonat megindult és cigányaink szépen itthon maradtak. Végre is rendőrkapitányunknak sikerült Miskát rábírn, hogy a szerződés feltételeinek feleljen meg. Másnap kedden délután ismét nagy néptömeg gyült egybe az indóháznál, kíváncsian várva az események lefolyását, mert senki sem hitte, hogy Miska elutazzék. A társulat tagjai családjaikkal együtt már mind készen várták primásukat. A nép zúgolódott Farkas Miska vonakodása felett s némileg a nemzeti becsület megsértést látták benne. Egyszerre nagy lármá és eljenzés hangzott szét: „Farkas Miska jön!” s csaknyyan a város hintáján, melynek bakján városi hajdu ült, megérkezett Miska, hegedűjével kezében. A nép ujjongva és örömrivalgások közt éljenzete meg Farkas Miska elhatározását. Nemsokára megindult a vonat s vitte cigányainkat a föld másik oldala felé.

* Czuczor Gergely szülőházát Andodon emléktáblával akarja megjelölni az érsekújvári gymnásiumi önképző-kör, s e végből már foly a mozgalom, hogy jun. hó 2-án tábla beillesztessek.

* Két magyar tengerész érkezett legközelebb a fővárosba. Az egyik Lukács Gyula, ki kilencz évig volt a tengeren s megfordult majdnem minden földrészen. Ő az egyedüli a mostani magyar tengerészek között, ki hajótörést élt át és pedig a spanyol partokon. Tizenkét órai halálos küzdelem után mentette meg egy spanyol gőzös. A másik gr. Messey Alfred de Bielle (bonyhádi születésű, négy és fél évet töltött a tengeren. Mindketten a fiu-me magyar tengerészeti akadémián végeztek tanulmányaikat; most tengerész-hadnagy rangot viselnek.

* Ofenheim mint gentleman. Ponteuxini lovag Ofenheim Győzőn a hivatal-szolgáknak s öröknek, kik fogsága alatt körülötte működtek — 100 frtot küldött. A szolgálattevők száma ötvenre rugván, egyre-egyre két frt esnek az ajándékból, ha — vissza nem küldték volna, merő önértelenségéből. Ők ingyen őrizték a lovag urat — ez volt válaszuk.

Rövid hírek.

Az „Atheneum” könyvkiadó társulat a „Pesti Napló” 25 éves fönállása emlékére az írói segélyző egyletnek 1000 forintot ajándékozott; Ugyanazon lap szerkesztője pedig, Úrváry Lajos 500 forinttal a nevezett egylet alapítói közé lépet.

Bécs híres szépsége, a „Fiakker Mili” (Demel Emilia) csöd alá került.

Szabadkán egy hős dragonyos hadnagycska a nyiltuczán kardot rántva akarta elérszakolni egyik polgárnak csinos feleségét, de a férj nem ijedvén meg a sárgacsörű marsitól, kicsavarta kezéből a fegyvert, mire aztán a szerelmes vitéz ad notam „uccu neki ved el magad” kerekelt oldott, s még most is szalad, ha meg nem állt.

Közgazdaság.

Üssük a vasat!

Mindenki, aki csak igazán szívén hordja hazájának jó és balsorsát, osztalan örömmel üdvözölé Kenes-

szívet. Oh miért is születni, ha már az élet tavasza a halál hervasztó szelétől van lehevasztva.

Ha néha Margit magánya egyforma mélanéságot megunva az országuton néző ablakánál néha a messze távolba merengve varrogatott, sőtét sejtelenként ébredt lelkében azon gondolat, ha távolról porfelleget látott emelkedni, vajlon nem Arvai közele-e ott falujuk felé? Igy volt ez egy szép holdsugáros estvén a mint Margit kedves ablakán kibámolt a csillagos égre mintha furkésző csillagjósoként az éj néma vándoraitól akarná megtudni, visszatér-e még Arvai. Egyszerre szekézőrgés lodobogás halatszék alatt. Pár percze elnémult a zaj, s az ajtónál lépteket hallott. Az ajtó nyílik s azon Arvai és Befagfalvi lépnek be.

Midőn Arvai a gyertya halvány fényénél Margit bánatos arczát megpillantá, tompa fájdalommal rebegé a leányt karjaiba szorítva: „Margit, az Istenért, mi bajod?”

Margit félálátan rogyott Arvai karjaiba s ennyit tudott kihozni: „Arvai!”

Az olvasó phantazijára bízom a boldog családi ünnep csendes boldogságának hosszas leírását csak végszól annyit halottam kesőbb, hogy két hét mulva Óhalmán általános ünnep volt. S az unjonan kicsinosított falusi templomcskában az Óhalmiak megható ünnepélynek voltak tanúi. Arvai vezeté a bájos Margitot oltárhoz.

sey Kálmán urnak erélyes felszólalását a földünk gazdasági gyár-ipar nem fejlődhetik; az aszályok s a munkabér roppant változásai pedig minden tervszerű előkészítést s belterjesztést lehetetlennek tesznek.

A tervezett csatornázással már magával olesó közlekedési utak nyílnának meg, de így hegyeink közül könyagot jutányosan nyerve, első sorban a meg-levő vasúti és hajó állomásokhoz való eljuthatást biz- tosíthatók s ezzel épen a magas kamatbiztosítást nagy mérvben igénybe vevő vasútiakon segítenék, mely- ken üres kocsi robognak sovargó szeméink előtt, míg az első jó fagyra beálló kívánalmak meg nem felel- hetnek.

Biztos közlekedési eszközök és jó víz okvetlenül megvetendik a gyár-ipar alapját s ezzel ki fogják vet- köztetni gazdaságunkat sokat korbácsolt egyoldalúsá- gokból, mit eskis ezen az uton, nem pedig tett nél- küli meddő szóval lehet elérni.

A csatornázás, öntözés és alagözvezéssel az er- őhiányt pótolva, haszonvetetlen területeket javítva, míg egyfelől évi termésünket biztosabbakká tehetők, más- felől a valószínűleg is bizonyosabbnak föltételezhetjük hogy ezáltal éghajlati viszonyaink nagy változáson fognak keresztül menni s különösen az aszályos évek száma fogyni fog. Ezen egyetlen indok elég, hogy ben- nünket tette ösztönözön, mert a minden emberi erőn kívül eső aszályok tudvaleg épen a nagyobb költséggel dolgozó mezőgazdát sújtják legérzékenyebben s ideük elő azon sajnos tapasztalatot, hogy több évi átlagos eredmények egybevetésénél igen gyakran a legprimitívebb gazdaságok maradnak győztesek.

A munkások hiánya, bár szorosan véve nem a szóban tárgy keretbe tartozik, oly fontos kérdés, mi- szerint megérdemli, hogy róla s helyen is megemlékez- zünk s azt kormányferfiaink a csatornázással egy- idejűleg komoly figyelemre méltassák. Remélhető ugyan, hogy mielőtt a fentírtakat helyesebb arányok szilár- dulnak meg mezőgazdaságunkban, s ha ezek folytat- a munkást egész éven át egyformán tudjuk foglalkoz- tatni, nem pedig önmagunk járulunk részben ahhoz, hogy a munkás az aratási néhány hét alatt vasalja ki rajtuk egész évi kenyerét, — akkor a munkabér is állandóbb s biztosabbá fog válni. Ugy de ez még nem elég. E téren is sürgősen szükség van a kormány, or- szágyűlés és közhatalóságok böles és erélyes intéke- déseire. A kívándorló székelyek meglepetése sokszor

haszon lenne az országra. Hiszen már nagy Széchenyik kimondá, hogy az apagyilkosnak is szeretne megbocsá- tani, ha magyar, mert kevesen vagyunk. A katonasá- got nem is említve, mennyi nemzeti vagyon volna megmenthető közegészségi ügyeink, a falusi szülészök, s a gyermekek első ápolásának szigorúbb ellenőrzése által?

Minden gondos kormányok, különösen pedig épen a mi földmívelő országunk kormányának legsür- gösebb feladata, hogy közgazdaszatunk terén oly köz- hasznú intézkedéseket kezdeményezzen és támogasson, minőket akár elegendő anyagi, akár kellő szellemi erő hiányában, akár pedig ezek szétforgaltságában egye- sek nem képesek keresztül vinni, — hogy előrelátó szemmel felismerve szükségének, kellő eréllyel segítse elő oly állapotok fejlődését, melyekből a már annyiszor és oly sok oldalról hangsúlyozott mező-gazdasági ba- jaink javulása önként s anélkül fog következni, hogy a kormány és közhatalóságok a mező-gazdaság apró részleteiben is kénytelenek volnának hogy úgy mond- jam gyámságot gyakoroln.

Ily intézkedések közt kiváló helyet foglal el folyóink szabályozásának s ezzel kapcsolatos csatornázás s az alföld öntözésének ügye, melyre Kenesey Kálmán úr hitva fel a tisztavidek lakosainak figyelmét, s mely- nek sürgetését épen a jelen válságos időben tartom helyén levőnek és korszerűnek.

Lehet, hogy finansz-ferfiaink, ha e sorokat olvas- sák, mosolyogva neveznek ezek ígértelen íróját optimistának. Am tegyék: csak engedjék meg a mező- gazdaságunk, hogy örülhessen azon, miszerint az ő minis- teriuma, a gazda miniszterium kebeléből jött anyagi helyzetünk javítását célzó legnagyobb szabásu eszme és lepraktikusabb javaslat épen akkor, midőn pénz- ügyeink apró új adócskakkal lepte meg a világot.

Székely István.

II. Folyó számlai üzlet

Szenvedőleges egyenleg jan. végével	ft. 14359.80
Bevételek február hóban	ft. 1739.46
Összesen	ft. 16099.26
Kifizetett február hóban	ft. 543.90
Szenvedőleges egyenleg febr. végével	ft. 15555.36

III. Betéti levelék

Állásuk január végével	ft. 13750.—
Betételek február hóban	ft. 3000.—
Összesen	ft. 16750.—
Visszafizetések február hóban	ft. 11000.—
Állásuk február végével	ft. 5750.—

IV. Leszámitási üzlet

Bankvált. A tereza állása jan. végével	ft. 32128.15
Leszámitott váltók februárban	ft. 74762.54
Összesen	ft. 395990.69
Visszafizetett váltók február hóban	ft. 95918.26
A tereza állása február végével	ft. 300072.43

V. Leszámitási üzlet

Hitelegylet. A tereza állása jan. végével	ft. 45215.—
Leszámitott váltók február hóban	ft. 9370.—
Összesen	ft. 54585.—
Visszafizetett váltók február hóban	ft. 9950.—
A tereza állása február végével	ft. 44635.—

VI. Előlegek

Értékpapirokra. Állásuk jan. végével	ft. 24577.50
Adott előlegek február hóban	ft. 1177.—
Összesen	ft. 25754.50
Visszafizetett előlegek február hóban	ft. 1502.—
Állásuk február végével	ft. 24452.50

VII. Előlegek zalogokra

Állásuk január végével	ft. 18564.85
Adott előlegek februárban	ft. 1010.—
Összesen	ft. 19574.85
Visszafizetett előlegek január hóban	ft. 1569.50
Állásuk február végével	ft. 18065.35

VIII. Ingatlan kölcsönök

Állásuk január végével	ft. 53586.57
Adott előlegek februárban	ft. 5.—
Összesen	ft. 53591.57
Visszafizetések február hóban	ft. 408.—
Állásuk február végével	ft. 53183.—

IX. Pénz-forgalom

Pénztárkészlet január végével	ft. 3082.—
Készpénz bevételek február hóban	ft. 13734.64
Összesen	ft. 14042.64
Készpénz kiadások február hóban	ft. 12435.00
Készpénz egyenleg február végével	ft. 1611.64

A torontalmegyei takaré- és hitelbank 1875. évi február havi Forgalom-kimutatása.

I. Takarékpénztári betételek.

Állásuk 1875. évi január végével	ft. 334761.26
Betételek február hóban	ft. 6659.66
Összesen	ft. 341420.92
Visszafizetések február hóban	ft. 6541.15
Állásuk február végével	ft. 334879.77

H I R D E T É S E K.

1789. sz. 1874.

Arverési hirdetmény.

A nagy-beckerekéi e. f. kir. törvényszék részéről közhírré tételik, hogy Jokits Mila kérelmére Stramits Jelen tulajdonához tartozó Kumán községe határában lévő s bíróság kielégítési alapul lefoglalt ügynevezett Selistyében Czukuczan Szima és végrehajtó saját földje közt fekvő 60 ftra felbecsült nem telekkönyvezett két lánca és ugyanott s ugyanazon szomszédok birtokai között fekvő 30 ftra felbecsült szinte nem telekkönyvezett 4 lánca iberlandialis földből álló fekvéseire a bírói arverés elren- deltetvén, ennek a helyszínén illetőleg a kumán község- házáni eszközésére az első arverés határideje 1875. évi **ápril 10-ik**, a második pedig **május 10-ik** napjára, midőn délelőtti 10 órára tüzetik ki oly megjegyzéssel, hogy a birtok csak a második arverésnél a becsáron alul el fog adatni.

Az arverezni kívánók tartoznak a becsértéknek 10% bánatpénzzel lenni az ígért vételért pedig azonnal lefi- zetni, a többi arverési feltételek minden nap a hivatalos órákban, a telekkönyvi hivatalban, és az arverési határ- napok alatt az arverező bírónál megtekinthetők.

Felhívatnak mindazok, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt, vagy elsőbbségi jogot érvénye- sítetni vélnék, hogy igénykeresetüket a perrend 466. §. értelmében e hirdetvény közzétételének utolsó napjától szá- mitandó 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, ezen kir. törvényszékhez benyújtsák, különben azok az ár- verés folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasítani.

Az arverés foganatosításával Marianovich János, kir. bir. végrehajtó jelentése bevársa mellett megbízatik.

Kelt a nagy-beckerekéi e. f. kir. törvényszék 1874. évi december 30-án tartott ülésében.

Várady M.,
kir. törvényszéki elnök.

265. sz. váltó 1875.

Czégbejegyzés.

A nagy-beckerekéi e. f. kir. törvényszék mint váltó- bíróságnál 1875. évi január 16-án a kereskedelmi egyéni czégek jegyzékébe bekebleztetett „Lövy Filipp“ czég- birtaló Lövy Filipp vegyeskereskedő Szókán.

Kelt a nagy-beckerekéi e. f. kir. törvényszéknek 1875. évi január 23-án tartott üléséből.

Várady Mihály,
kir. tszéki elnök.

264. sz. váltó 1875.

Czégbejegyzés.

A nagy-beckerekéi e. f. kir. törvényszék mint váltó- bíróságnál 1874. évi december 16-án a kereskedelmi egyéni czégek jegyzékébe bekebleztetett „J. Bleier“ czég- birtaló Bleier Izrael vegyeskereskedő H.-Neuzinán.

Kelt a nagy-beckerekéi e. f. kir. törvényszéknek 1875. évi január 23-án tartott üléséből.

Várady Mihály,
kir. tszéki elnök.

99. sz. váltó 1875.

Czégbejegyzés.

A n.-beckerekéi e. f. kir. törvényszék mint váltóbíró- ságnál 1874-ik december 12-én a kereskedelmi egyéni czégek

Felelős szerkesztő: Balás Frigyes.

(43—3¹)

jegyzékébe bekebleztetett „Peter von Zoldy“ czégbirtaló Zoldy Péter sörfőzde-tulajdonos Nagy-Beckereken.

Kelt a nagy-beckerekéi e. f. kir. törvényszéknek 1875-ik évi január 23-án tartott üléséből.

Várady Mihály,
kir. tszéki elnök.

Árlejtési hirdetmény.

A nagy-beckerekéi kir. ügyészség részéről közhírré tételik, hogy a nagy-beckerekéi „Munkács“ nevezű fégy- házban letartóztatott elítélt és vizsgálati foglyok élelmészé- nek 1875. évi január 1-től egy, esetleg három évre való biztosítása végett a zárt írásbeli ajánlatokkal egybekapcsolt nyilvános árlejtés f. é. **márczius 21-ik** napján reggeli 9 órákor ezen kir. ügyészség hivatali helyiségeiben fog meg- tartatni.

A vállalkozni szándékozók ennél fogva felhívatnak mi- szerint 800 ft. bánatpénzzel ellátott szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlataikat az illető kir. ügyészségnek emlitett idő- pontig annál bizonyosabban beküldjék, minthogy azontul ilye- nek elfogadhatni nem fognak; vagy a fent megallapított bán- tatpénzzel a megjelölt helyen és időben a nyilvános árlejté- snél személyesen vagy igazolt meghatalmazottjaik által részt vegyenek.

Kiküldési árul, minden egészséges rab napontai élel- mezésére, a felsőbbségileg **21 krra** megallapított ár szolgál. Figyelemzetnek a vállalkozók, hogy írásbeli ajánlataik- ban az ár, melyért a vállalatot elfogadni készek, nccsak számban, hanem írásban is kitégyék, és a mennyiben azt há- rom évre hajlandók olesőbban az élelmézést elvállalni, ezt világosan és elkülönítve ugyanazon ajánlatokban kitüntessék, minthogy az egy évre történt árlejtés után a három évre való élelmézésre az árlejtés megtartatni s csak ezután az írásbeli ajánlatok felbontatni fognak.

Végre megjegyeztetik, hogy valamint írásbeli ajánla- toknál, úgy a nyilvános árlejtésnél, a vállalkozni kívánók, magukat illető hatóságuktól előéletük és vagyoni állapotjuk iránt bizonyítványal igazolni tartoznak.

Az árlejtés egy egy valamint három évre, befejezte után a vállalkozóra azonnal kötelező, a magas kincstárra nézve azonban csakis a felsőbbi jóváhagyás után.

Az árlejtési feltételek, e kir. ügyészségnél betekintketők. Nagy-Beckereken, 1875. évi márczius 4-én.

Dr. Raics Milós,
kir. ügyész.

1379. sz. k. i. ex 1874.

Pályázat.

Szaravolla községében a jegyzői állomás üresedésbe jutván — annak szabad választási utján betöltésére a ha- táridő f. é. **ápril 3-ik** napjának délelőtti 9 órája tüzetik ki oly kijelentéssel, hogy mindazok, a kik netán ez állo- másra pályázni szándékoznak, az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. §-a értelmében felszerelt folyamodványait a választá- si napot megelőzőleg Perjámos kerület szolgabírájához benyújtani el ne mulasszák.

A jelöltől a hivatalos magyar nyelv bírásán kívül, a román és szerb nyelvbeni jártasság is okvetlenül meg- kívántatik.

Ezen állomással egybekötött járandóság:

1. Készpénzben	400 ft. o. é.
2. Utí átalányban	60 „ „
3. Búzában	60 p. m.

Perjámos, 1875. évi márczius 11-én.

Hunyár,
szolgabíró.

20. sz. b. v. 1875.

II. arverési hirdetés.

A nagy-beckerekéi tek. e. f. kir. törvényszék telek- könyvi osztályának m. é. 9706. sz. a. végzése folytán Berényi F. V.-nek részére, Kugler Ede József alperesnek végrehajtásilag lefoglalt és a török-becei község 467. tjkönyvben A. I. (606—607.) r. sz. 462. öszs.-sz. a. tu- lajdonul felvett s 6500 ftra becsült ház és házhelyre f. é. márczius 2. napjára délelőtti 10 órákor elrendelt első arverés alkalmával vevők nem jelenkezvén, közhírré te- tetik: hogy a fentkövülirt ingatlanosság f. é. **ápril 2-án** délelőtti 10 órákor a török-becei község házáni az ár- verési feltételekhez képest esetleg becsáron alul is el fog adatni.

Kelt Török-Becsén, 1875. márczius 2-án.

Ránkovits István,
kir. bir. végrehajtó.

7. szám.

Pályázat.

Alulirt szolgabíró által folyó évi január 3-án kiirt pá- lyázat a bánlaki községi orvosi állomás betöltése tárgyában, pályázók hiányában, eredmény nélkül maradván; újolag fel- hívatnak a pályázni kívánó t. orv. urak, az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. §-a értelmében felszerelt folyamodásukat folyó évi **márczius 31-ik** napjáig, mint a választási napig, alulirt szolgabíróhoz benyújtani.

Ezen Bánlakon székelt orvosi állomással 600 ft. évi fizetés, szabad fuvarral összekötött 10, illetőleg 40 knyi la- gotatási díj van összekötve.

Bánlakon, 1875. évi február 20-án.

Milutinovits Sándor,
szolgabíró.

Torontalmegyei takaré- és hitelbank Nagy-Beckereken 1875. évi Ápril 4-én, délelőtti 9 órákor saját gyűléstermében VII-ik rendes közgyűlését

tartandja, mely célra a t. cz. részvényesek személyes tör- vényes képviselőik vagy részvényes meghatalmazottjaik által megjelenésre oly figyelemzetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 15. §. értelmében szavazati jogával csak az éltet, kinek nevére a részvénykönyvben az illető részvény legalább 2 héttel a közgyűlés előtt átíratott, és ki részvényét a szelvényivel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés előtt az intézetnél bevényi mellett letette.

- Tanácskozási tárgyak:
1. Az igazgató választmány számoló jelentése és a záróművelő elterjesztése.
 2. A számvizsgáló bizottság jelentése.
 3. A tiszta nyeresémi feletti rendelkezés.
 4. Az igazgatók és ügyészek díjazása.
 5. A társulati elnök, vezérigazgató, két aligazgató és az ügyész újból, és a számvizsgáló bizottság választása; to- vábbá: alapszabályainak 27. §-ának módosítása értelmében az eddig működött igazgató választmány testületileg visz- szalépvén, — 24 új választmányi tag választása.
 6. Az igazgató választmány jelentésében foglalt alapszabály- szerű javaslatok és tudositványok tárgyalása.
 7. A jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság választása.

Kelt N.-Beckereken, 1875. Márczius 18-án.

(45—3¹) Vécey István,
társulati elnök.

Szerkesztő-társ Kiss Károly.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beckereken.